

Sygn. akt I C 805/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 sierpnia 2015 roku

Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Radosław Florek

Protokolant: Monika Turkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 04 sierpnia 2015 roku w Dzierżoniowie

na rozprawie

sprawy z powództwa ***G. F.***

przeciwko ***R. P.***

o zapłatę kwoty 12 156,62 zł

I. zasądza od pozwanego R. P. na rzecz powoda G. F. kwotę 12 156,62 zł (dwanaście tysięcy sto pięćdziesiąt sześć złotych odsetkami sześćdziesiąt dwa grosze) wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 10 czerwca 2015 roku do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanego R. P. na rzecz powoda G. F. kwotę 608 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powód G. F. wystąpił o zasądzenie od pozwanego R. P. kwoty 12.156 złotych i 62 groszy wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 26 maja 2015 roku do dnia zapłaty.

Uzasadniając żądanie pozwu wskazał, że pozwany wniósł przeciwko niemu pozew w postępowaniu upominawczym przed Sądem Rejonowym w Świdnicy, w którym podał jego niewłaściwy adres i w ten sposób uzyskał nakaz zapłaty przeciwko niemu. Podał, że na podstawie tego nakazu zapłaty pozwany wszczął przeciwko niemu postępowanie egzekucyjne, w ramach którego wyegzekwowano od niego kwotę 12.156 złotych i 62 groszy. Oświadczył, że następnie wniósł skutecznie sprzeciw od tego nakazu zapłaty, który w związku z tym utracił moc. Podniósł, że wezwał pozwanego do zwrotu bezprawnie wyegzekwowanej kwoty i wyznaczył mu termin 3 dni do wykonania tego zobowiązania. Wskazał, że w odpowiedzi pełnomocnik pozwanego podał, iż żądanie jest przedwczesne, a on może domagać się zwrotu tego świadczenia w ramach postępowania wywołanego wniesieniem sprzeciwu od nakazu zapłaty.

Na rozprawie w dniu 04 sierpnia 2015 roku, pozwany wniósł o oddalenie powództwa.

Motywuując swoje stanowisko podał, że powód nie dopełnił swoich obowiązków jako jego pełnomocnik i nie pojechał na sprawę sądową do P., a o jego odpowiedzialności majątkowej w tym zakresie rozstrzygnie Sąd Rejonowy w Świdnicy w opisaney powyżej sprawie.

Powództwo jest zasadne i podlega uwzględnieniu.

Na podstawie dowodu z odpisu nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym przez Referendarza Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Świdnicy w dniu 01 kwietnia 2014 roku, w sprawie o sygnaturze akt I Nc 1251/14,

znajdującego się w aktach sprawy egzekucyjnej Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Dzierżoniowie M. M. o sygnaturze KM 1386/14, Sąd ustalił, że w tym nakazie nakazano powodowi G. F. zapłacić na rzecz pozwanego R. P. kwotę 8.198 złotych i 19 groszy wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 8 lutego 2013 roku do dnia zapłaty i kwotę 1.292 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu. Z kolei na podstawie karty rozliczeniowej załączonej do akt sprawy egzekucyjnej Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Dzierżoniowie M. M. o sygnaturze KM 1386/14, skład orzekający stwierdził, że na podstawie tegoż nakazu zapłaty wyegzekwowano od powoda i wypłacono pozwanemu kwotę 12.156 złotych i 62 groszy. Sąd także ustalił, w oparciu o dowód z odpisu sprzeciwu od nakazu zapłaty z dnia 31 października 2014 roku znajdującego się na kartach od 7 do 8 akt sprawy, że w tym dniu powód złożył sprzeciw od przedmiotowego nakazu zapłaty, który następnie został odrzucony na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Świdnicy z dnia 5 grudnia 2014 roku, którego odpis znajduje się na karcie 10 akt sprawy. Dowody z odpisów zażalenia z dnia 19 grudnia 2015 roku i postanowienia Sądu Okręgowego w Świdnicy z dnia 09 kwietnia 2015 roku, w sprawie o sygnaturze akt II CZ 296/15, znajdujące się na kartach od 11 do 13 akt sprawy, świadczą jednak o tym, że to postanowienie Sądu Rejonowego w Świdnicy zostało uchylone. Oznacza to, że powód skutecznie wniósł sprzeciw od przedmiotowego nakazu zapłaty. Wedle przepisu artykułu 505 paragrafu 1 Kodeksu postępowania cywilnego, w razie prawidłowego wniesienia sprzeciwu nakaz zapłaty traci moc, a przewodniczący wyznacza rozprawę i zarządza doręczenie powodowi sprzeciwu razem z wezwaniem na rozprawę. Oznacza to więc, że przedmiotowy nakaz zapłaty stracił moc i obecnie nie obowiązuje. Tym samym przestał istnieć tytuł wykonawczy, który stanowił podstawę prowadzonej przez pozwanego egzekucji.

Wedle przepisu artykułu 410 paragrafu 2 Kodeksu cywilnego, świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył albo, jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzonym cel świadczeniem nie został osiągnięty albo, jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 07 lipca 2005 roku, w sprawie o sygnaturze akt IV CK 24/05, podkreślił, że odpadnięcie podstawy prawnej świadczenia, o której mowa w artykule 410 paragrafie 2 Kodeksu cywilnego, zachodzi w sytuacji, gdy w chwili świadczenia jego prawna podstawa istniała, natomiast już po spełnieniu odpadła. Jest tak w przypadku egzekwowania świadczenia zasądzonego nieprawomocnym, lecz wykonalnym wyrokiem, jeżeli w sprawie doszło następnie do oddalenia powództwa. Nie można jednak zawęzić tego katalogu do sytuacji, w których dochodzi do spełnienia świadczenia nienależnego na podstawie nieprawomocnego, lecz wykonalnego orzeczenia sądowego. Przepis artykułu 410 paragraf 2 Kodeksu cywilnego stanowi bowiem o odpadnięciu istniejącej w chwili spełnienia podstawy świadczenia. Przesłanka powyższa spełniona jest oczywiście również wówczas, gdy świadczenie spełnione jest na podstawie prawomocnego orzeczenia. Tak ma się rzecz w przypadku, gdy świadczenie zostało spełnione na podstawie wyroku wprawdzie prawomocnego, który jednak na skutek uwzględnienia skargi kasacyjnej został uchylony. Podobne stanowisko zaprezentował Sąd Apelacyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 29 grudnia 2005 roku, w sprawie o sygnaturze akt I ACa 1062/05, stwierdzając, że uchylenie lub zmiana prawomocnego wyroku sprawia, że spełnione na jego podstawie świadczenie jest nienależne w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego. Okoliczność, że stwierdzenie prawomocności nakazu zapłaty i w konsekwencji nadanie mu klauzuli wykonalności nastąpiło na skutek wadliwego uznania przez Sąd prawidłowości i skuteczności doręczenia orzeczenia, jak miało to miejsce w niniejszej sprawie, pozostaje bez znaczenia dla oceny spełnionego na podstawie takiego orzeczenia świadczenia jako nienależnego. Złożenie sprzeciwu od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym powoduje upadek nakazu, a zatem przestaje istnieć tytuł, który może stanowić podstawę egzekucji. Podstawę egzekucji może bowiem stanowić tylko prawomocny nakaz zapłaty. Wobec tego kwota wyegzekwowana na podstawie w istocie nieprawomocnego nakazu zapłaty jest świadczeniem nienależnym. Takie też stanowisko przyjął Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 15 maja 2014 roku, w sprawie o sygnaturze akt VI ACa 1485/13. Zgodnie natomiast z przepisem artykułu 405 Kodeksu cywilnego, kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe do zwrotu jej wartości. Przepis ten na mocy artykułu 410 paragrafu 1 Kodeksu cywilnego stosuje się także do świadczenia nienależnego. Z tych też względów należało zobowiązać pozwanego do zwrotu wyegzekwowanej przez niego od powoda kwoty 12.156 złotych i 62 groszy i taką kwotę od niego zasądzić na rzecz powoda.

Na marginesie należy zauważyć, że nie ma żadnego znaczenia dla niniejszej sprawy, jakie będzie rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego w Świdnicy w sprawie o sygnaturze akt I Nc 1251/14. Nie spowoduje to bowiem uznania, że przedmiotowy nakaz zapłaty stanowił skuteczną podstawę egzekucji, albowiem nie odzyska on mocy prawnej. Jeżeli bowiem rozstrzygnięcie w tej sprawie będzie korzystne dla pozwanego, to wydany wówczas wyrok będzie stanowił, po zaopatrzeniu go w klauzulę wykonalności, podstawę egzekucji, a nie wskazany nakaz zapłaty. Dlatego też nie było podstaw do zawieszenia postępowania do czasu wydania wyroku w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym w Świdnicy. Wedle bowiem przepisu artykułu 177 paragrafu 1 punktu 1 Kodeksu postępowania cywilnego, sąd może zawiesić postępowanie z urzędu, jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku innego toczącego się postępowania cywilnego. Taka sytuacja natomiast w niniejszej sprawie nie zachodzi.

W pozwie powód wystąpił dodatkowo z żądaniem zasądzenia na jego rzecz odsetek ustawowych liczonych od dnia 26 maja 2015 roku do dnia zapłaty.

Podstawę prawną do sformułowania takiego żądania stanowią przepisy artykułu 481 Kodeksu cywilnego. Z przepisu paragrafu 1 tegoż artykułu wynika bowiem, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Odsetki za opóźnienie należą się przed to zarówno ze względu na szkodę poniesioną przez wierzyciela, jak i zawinięcie okoliczności opóźnienia przez dłużnika. Należy przy tym wskazać, iż w świetle przepisów ustawy dłużnik opóźnia się z wykonaniem zobowiązania, gdy nie spełnia świadczenia w terminie oznaczonym w sposób dostateczny lub wynikający z właściwości zobowiązania. Aby dokładnie wyjaśnić wskazaną kwestię konieczne jest odwołanie się do pojęcia wykonalności. Roszczenie o spełnieniu świadczenia jest wymagalne wówczas, gdy wierzyciel jest uprawniony do żądania spełnienia świadczenia. Dopóki roszczenie jest niewymagalne, nie zachodzi także opóźnienie, gdyż dłużnik nie jest zobowiązany do świadczenia. O dacie wymagalności decyduje natomiast treść stosunku obligacyjnego łączącego strony. W przypadku zobowiązań terminowych, jeżeli dłużnik nie realizuje w terminie swych obowiązków wynikających z treści zobowiązania opóźnia się ze spełnieniem świadczenia. W takim przypadku data wymagalności roszczenia stanowi jednocześnie datę, od której dłużnik opóźnia się ze świadczeniem. Z mocy przepisów artykułu 481 Kodeksu cywilnego uzasadnia to roszczenie odsetek. W przypadku z kolei zobowiązań bezterminowych opóźnienie nastąpi dopiero w przypadku niedostosowania się do wezwania wierzyciela żądającego spełnienia świadczenia chyba, że obowiązek jego spełnienia wynika z właściwości zobowiązania. Na koniec należy wskazać, iż na mocy przepisu artykułu 481 paragrafu 2 zdania 1 Kodeksu cywilnego, w sytuacji, gdy stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona należą się odsetki ustawowe.

W rozpatrywanej sprawie należy zwrócić uwagę na fakt, że zobowiązanie do zwrotu nienależnego świadczenia jest zobowiązaniem bezterminowym, co oznacza, iż roszczenie z tego tytułu staje się wymagalne dopiero po wezwaniu dłużnika do wykonania świadczenia. Zgodnie bowiem z przepisem artykułu 455 Kodeksu cywilnego, jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest zaznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do jego wykonania.

Na podstawie dowodu z odpisu pisma powoda do pozwanego z dnia 20 maja 2015 roku znajdującego się na karcie 14 akt sprawy, Sąd ustalił, że powód przed wytoczeniem tego powództwa wzywał pozwanego do zwrotu dochodzonej należności. Powód nie przedstawił jednak żadnego dowodu, z którego wynikałoby, w jakim konkretnie dniu pozwany otrzymał to pismo. Mając jednak na uwadze, że z dowodu w postaci odpisu pisma pełnomocnika pozwanego do powoda z dnia 26 maja 2015 roku, wynika, że w tym piśmie pozwany odpowiedział na to żądanie należało przyjąć, iż wezwanie do zapłaty pozwany otrzymał najpóźniej w dniu 26 maja 2015 roku. Wymaga podkreślenia, iż ustawa wymaga niezwłocznego spełnienia świadczenia po wezwaniu dłużnika do jego wykonania, a nie jego natychmiastowego spełnienia. Przez niezwłoczne spełnienie świadczenia należy rozumieć jego realizację bez nieuzasadnionej w normalnym toku sprawy zwłoki. Oznacza to, iż należy brać tutaj pod uwagę między innymi wysokość kwoty, która ma być uiszczona i możliwość jej zgromadzenia przez dłużnika. W związku z powyższym, w ocenie Sądu, świadczenie dochodzone w niniejszej sprawie powinno być spełnione w terminie 2 tygodni od dnia wezwania, gdyż w takiej sytuacji zachowany byłby wymóg niezwłocznej jego realizacji biorąc pod uwagę jego wysokość i okoliczności, w jakich pozwany uzyskał

świadczenie objęte żądaniem pozwu. W związku z tym pozwany popadł w opóźnienie w jego spełnieniu z upływem dnia 09 czerwca 2015 roku i od następnego dnia czyli 10 czerwca 2015 roku należały się powodowi odsetki ustawowe, a tym samym w pozostałym zakresie należało oddalić powództwo co do tych odsetek.

Z tych względów, na podstawie powołanych przepisów, orzeczono jak w punktach I i II wyroku.

Odnosnie do rozliczenia kosztów procesu należy na wstępie wskazać, że zgodnie z przepisem artykułu 98 paragrafu 2 zdania 1 Kodeksu postępowania cywilnego, do niezbędnych kosztów procesu prowadzonego przez stronę osobiście lub przez pełnomocnika, który nie jest adwokatem, radcą prawnym lub rzecznikiem patentowym zalicza się poniesione przez nią koszty sądowe, koszty przejazdów do sądu strony lub jej pełnomocnika oraz równowartość zarobku utraconego w skutek stawiennictwa w sądzie.

W związku z tym do kosztów procesu poniesionych przez powoda należało zaliczyć wyłącznie opłatę od pozwu w kwocie 608 złotych.

Przepisy artykułu 100 Kodeksu postępowania cywilnego stanowią, że w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone, przy czym sąd może włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznacznej części z tego żądania albo, gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny Sądu.

W niniejszej sprawie powód przegrał sprawę tylko co do żądania odsetek ustawowych i to w bardzo małym zakresie, a tym samym należało obciążyć pozwanego obowiązkiem zwrotu wszystkich kosztów procesu poniesionych przez powoda.

Mając powyższe na względzie, na podstawie powołanych przepisów, należało orzec jak w punkcie III sentencji.